

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

GH. SĂSARMAN

230

PREȚUL 1 LEU

R. U.-707 la strîmtoare

GH. SĂSĂRMAN

R. U. - 707 la strîmtoare

Coperta — desen: VICTOR WEGEMANN

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
EDITATĂ
DE REVISTA
ȘTIINȚĂ
ȘI
TEHNICĂ
Anul X — Nr. 230 — 15 iunie 1964

GH. SĂSĂRMAN

R. U. - 707 la strîmtoare

I.

Pentru a înlătura orice confuzie care s-ar putea ivi, trebuie să vă prevenim de la bun început că R.U.-707 nu este, așa cum s-ar putea crede, un dosar conținînd planurile unei invenții epocale. El nu este noul satelit artificial al lui Sirius și cu atît mai puțin un pseudonim literar.

R.U. nu are umeri metalici și brațe articulate, nu are un cap sferic din material plastic extradur, transparent și nici ochi cu vizibilitate în infraroșu. Nu poartă un trup bine legat pe niște picioare cu 10 grade de libertate, iar pumnii lui nu cîntăresc 500 kgf, pentru că pur și simplu nu are așa ceva. Și cu toate că numele lui a rezultat prin prescurtarea cuvintelor „robot universal", n-are nici una dintre trăsăturile antropomorfice pe care scriitorii unor secole apuse le atribuiau mașinilor automate.

R.U.-707, la fel ca și R.U.-706 și ca toți ceilalți șapte sute cinci care l-au precedat, arată cu totul altfel. Cum anume, o vom arăta atunci cînd va fi cazul. Deocamdată e suficient să spunem că este în întregime produs în uzinele și laboratoarele bătrînului nostru Pămînt.

N-am vrea să devenim plictisitori, dar tocmai aici și nu altundeva e neapărată nevoie să amintim, în treacăt, că R.U.-707 are un motor nuclear de zece mii de megawați, cu posibilități de deplasare în toate mediile cunoscute (inclusiv spațiul cosmic și cel subteran), că are șapte viteze, manevrabilitate absolută și un gabarit redus față de alte prototipuri cu caracteristici similare. Este dotat cu un sistem cibernetic cu autoprogramare și autoperfecționare, dispunînd de 217 456 325 707 de celule, are cunoștințe temeinice în domeniul științelor exacte și al filozofiei, se descurcă ușor în literatură și este un mare „amator" de artă. În timpul liber compune simfonii pe motive tradiționale și scrie un studiu despre viața roboților celebri.

În momentul de față, R.U.-707 se află încă în etapa de prelucrare. Trebuie să știți că se pregătește în vederea apropiatei sale plecări pe o planetă dintr-un sistem stelar situat în zona cercetată a Galaxiei. Totul va avea loc sub auspiciile Societății pentru Descoperirea Omenirilor Extraterestre (S.D.O.E.), care deocamdată își îndreaptă eforturile spre stabilirea lungimii de undă pe care ar trebui difuzate emisiunile speciale destinate respectivelor omeniri.

După cum am mai arătat, R.U. învață. Vă veți întreba poate la ce bun. Ne vom mulțumi să vă răspundem printr-un citat din cuvîntarea — de altfel destul de interesantă — a lui B. Tulb, președintele S.D.O.E., ținută cu prilejul plecării primului lot :

„Acești minunați R.U. vor purta suma cunoștințelor noastre pînă la hotarele Galaxiei. Ei pot traduce și retroversa orice sistem de comunicare logic. În acest fel, făpturile raționale cu care vor lua contact — și nu mă îndoiesc că aceste făpturi există și vor veni pînă la urmă să ne întîlnească — vor putea să intre de la bun început în posesia unor informații complexe în legătură cu omenirea noastră. O nouă dovadă a măreției geniului omenesc se naște azi. Materia ajunsă la forma cea mai înaltă de existență a ei..."

Ne oprim aici.

Ar mai trebui, poate, pomenit faptul că ultima frază citată va juca un oarecare rol în desfășurarea ulterioară a evenimentelor. Dar să nu anticipăm.

*

Oricine a călătorit, măcar o singură dată, cu expresul cosmic va înțelege, fără prea multă bătaie de cap, motivul pentru care pasagerii salonului 3 al cursei de Altair nu prea au chef de vorbă.

Pentru cititorii care n-au beneficiat de sus-pomenita plăcere, precizăm că în salon se află șapte călători — dintre care unul dispare, nu se știe unde, din zece în zece minute —, pe care singurătatea i-a gonit aici din confortabilele lor cabine.

La o masă, trei indivizi încearcă, fără prea multe șanse de reușită, să întrețină o conversație. Se vede de departe că fiecare este preocupat de cu totul altceva. Un fotoliu așezat, în mod inexplicabil, în mijlocul salonului este ocupat cu intermitențe de personajul acela a cărui prezență în salon ridică dubii în privința numărului de pasageri.

Retrasă într-un ungher, o tînără, care, după toate aparențele, abia și-a sfîrșit studiile universitare, își rotește privirea prin încăpere. Examinează critic fețele celor din jur și, cu toate că ar putea constitui obiectul atenției generale, reușește să treacă neobservată.

În fine, în partea opusă a salonului se găsesc alţii doi, singurii care par a se cunoaşte. Şed faţă în faţă şi tac.

Sîntem în măsură să vă mărturisim că tăcerea lor nu este întru totul lipsită de interes. Este cazul să fim ceva mai atenţi. Cum ar fi o indiscreţie să-i rugăm să-şi dezvăluie numele, o să vi le spunem noi : Mel şi Son.

O singură privire e suficientă ca să-ţi dai seama că deşi nici unul dintre ei nu scoate o vorbă, cel care tace mai mult este Mel. Dacă n-ar avea ochii deschişi, ai crede că doarme. Şuşotelile nici nu le bagă în seamă, iar veşnicul du-te-vino al celui de-al şaptelea pasager îl lasă indiferent. Priveşte fix în fundul paharului pe care îl are în faţă. Pe obrazul său pistruiat nu tresare nici un muşchi.

Son e tipul opus. Urmăreşte cu un zîmbet condescendent conversaţia de la masa de alături şi, din cînd în cînd, soarbe cîte o înghiţitură din băutura lui preferată. O vreme bate uşor — fără zgomot — darabana cu degetele pe blatul mesei şi îşi ţuguiază buzele a fluierat. Apoi aruncă o privire iscoditoare către fotoliul rămas din nou liber şi ridică nedumerit din umeri. Tace foarte gălăgios.

Iată că, în sfîrşit, a descoperit-o pe I, tînăra din colţul opus al salonului. Rămîne o clipă nemişcat, îşi goleşte paharul cu un gest scurt şi apoi, cu un aer familiar, se scoală şi se îndreaptă într-acolo. I zîmbeşte. Il pofteşte să ia loc.

Cei trei indivizi şi-au curmat brusc discuţia. Nici unul nu îşi întoarce capul. Unul cîte unul se ridică în picioare şi părăsesc salonul. Bineînţeles, Mel n-a observat nimic şi continuă să privească fix în fundul paharului. Linişte. Totul a durat cîteva secunde.

— Prima călătorie ?

— Se vede ?

— Nu...

Purtarea degajată a fetei îi sugerează lui Son o seninătate desăvîrşită. Simte în răspunsul ei o nuanţă de emoţie şi ar vrea s-o încurajeze.

— Nu-i cine ştie ce. În definitiv lui Pascu i-au trebuit, cîndva, două luni ca să ajungă de la Pămînt la Marte.

Asta ştie şi ea. Ştie oricine. Sînt cîteva date în istorie pe care nu le uiţi nici în somn. I oftează :

— Pascu...

Ceea ce înseamnă : unde sînt vremurile acelea... Adică admiraţie, regret şi puţină invidie.

Lui I omul ăsta îi inspiră o ciudată stare de imponderabilitate. Îi spune (numai lui...) că i-a fost puţin rău la plecare.

— Aşa e la început.

Și Son își amintește, cu lux de amănunte, cele dintîi drumuri ale sale.

— Acum m-am obișnuit.

Se și vede. Se socotește peste tot ca acasă. De aceea își și ia acum tonul confortabil de gazdă primitoare, dar ponderată:

— Vino să-ți arăt „Expresul".

— L-am văzut.

— Și ?

— Nu-mi place.

Son e puțin descumpănit.

— Bine, dar la ce te așteptai ?

I nu răspunde. Privește într-un anumit fel, din care se poate deduce că a citit prea multe romane cosmice. Apoi îl întreabă pe Son dacă a văzut vreodată o astronavă expediționară. Son a văzut. De foarte aproape. A intrat și înăuntru. Nu făcea parte din echipaj. Nu, nu era pe un cosmodrom. La Muzeul tehnic central. Pe Pămînt. Se poate vizita în fiecare zi între orele 11 și 19. Luni închis.

*

O școală pentru roboți nu seamănă decît foarte puțin cu una pentru oameni. Singura asemănare ar fi aceea că legătura cu elevii se realizează pe calea undelor electromagnetice. Încolo, totul diferă, începînd cu programa analitică și terminînd cu limbajul emisiunilor.

Școala la care învață ultimul lot de mașini R.U. este o clădire cu 30 de etaje, situată în apropierea sediului central al S.D.O.E. Ea este deservită de un personal numeros, alcătuit din cele mai variate profesiuni. Materialul este furnizat de cele cinci mari rețele de documentare și informații de pe glob. În fiecare ramură, un grup de specialiști programează selectoarele electronice care rețin elementele esențiale și determinante. În fine, un creier central sistematizează toate aceste date, le codifică și le transmite stației de emisie. Dar acesta ar fi numai ciclul întîi, de cunoștințe generale. Memoria fiecărei mașini cuprinde un număr de sectoare cărora, în paralel, li se dă o prelucrare specială, conform programelor concrete de îndeplinit. Aceste sectoare sînt plimbate prin institute de cercetări și laboratoare pentru a desăvîrși pregătirea informativă a creierului într-un domeniu precis al cunoașterii.

„Elevii" sînt pe șantier. O comisie de experți ai S.D.O.E. s-a deplasat la fața locului pentru a constata dacă totul merge cum trebuie. Șeful comisiei, Kan, se întreține cordial cu lucrătorii de pe șantier. Aceștia, în număr de doi, nu împărtășesc întru totul părerea șefului în legătură cu necesitatea dublării stratului de

protecție termică al reactoarelor. În schimb, au unele mici sugestii (ba chiar propuneri) privind sistemul de orientare telemetric.

— Și, de altfel, cum o duc elevii noștri?

E întrebarea de rigoare. Kan știe că la întrebarea aceasta nici nu e cazul să i se răspundă. Îi vine și lui să zîmbească și dă să treacă mai departe. Cei doi lucrători schimbă o privire plină de înțelesuri. Șeful devine atent. Aici se ascunde ceva.

— Nouă ni se pare...

— Lasă-mă pe mine. Nouă ni se pare că...

— Ce mai încoace-încolo! 707 s-a... scrîntit.

— Ce-ați spus?

— S-a scrîntit.

— Ieri a recitat toată după-masa fragmente din „Romeo și Julieta". La sfîrșit am avut chiar impresia că vrea să se autodistrugă.

Kan a înțeles. De fapt, el a fost întotdeauna de părere că nu e bine să se meargă atît de departe cu creșterea enormă a capacității de memorizare a roboților universali. Apăreau premisele unor fenomene care erau practic imprevizibile. Dar i s-a răspuns de fiecare dată că argumentele sale sînt teoretice, că nici un caz real nu le-a confirmat pînă în prezent. Acum are o confirmare practică.

Șeful comisiei de experți se interesează amănunțit de ciudățeniile comportării lui R.U.-707. Va cere în primul consiliu tehnic limitarea capacității acestor mașini. Trebuia preîntîmpinată orice surpriză.

Cei doi lucrători devin dintr-o dată mai rezervați. Interesul subit al șefului nu le este pe plac. Schimbă din nou o privire semnificativă și, după ce mai adaugă cîteva fraze, bat în retragere.

— De fapt nu e nimic deosebit. E vorba de un monolog — două... Pregătește, poate, o dramă muzicală.

— Iar povestea aceea cu autodistrugerea este o simplă figură de stil. Voiam să spun că recita cu multă convingere.

Kan le mulțumește pentru informații.

— Omenirea vă va fi recunoscătoare. V-ați făcut datoria.

Lucrătorii sînt îngroziți.

— Cred că ne-ați înțeles greșit.

Șeful rîde.

— Dacă se mai întîmplă ceva, comunicați-mi urgent!

A plecat. A plecat toată comisia. Cei doi oameni tac, obidiți.

— Cine ne-a pus...

— Tocmai lui! Acuma iar se vor opri lucrările. Iarăşi vor trece două luni pînă se va stabili că e vorba de o confuzie...

— Să nu fie mai rău!

*

Desigur, meseria de mecanic electronist nu este cu nimic ieşită din comun. S-ar putea spune chiar că este banală. Dar pe Son nu l-a preocupat niciodată o asemenea problemă. Aşa se explică cum, cu toate că tatăl său ar fi vrut să-l vadă astrofizician, iar mama — cosmobiolog, el şi-a văzut liniştit de pornirile fireşti ale copilăriei şi adolescenţei, iar cînd a trebuit să-şi aleagă o meserie, a ales-o la întîmplare. Moştenise însă darul de a pune suflet în tot ceea ce făcea şi de aceea nu s-a văzut niciodată în situaţia de a se întreba dacă procedase bine sau nu. Tot ceea ce i se întîmpla i se părea firesc şi, uneori, avea chiar certitudinea că ar fi putut şti dinainte cum se vor petrece lucrurile.

Pe Mel l-a cunoscut într-un club, unde îşi petrecea într-o bună zi cele cîteva ore libere. Altfel poate că nici nu ar fi aflat că există o societate care poartă straniile iniţiale: S.D.O.E. Mel i-a vorbit puţin. Dar Son şi-a dat de îndată seama că nimic nu-l împiedică să se înregistreze în rîndul lucrătorilor acestei societăţi. Şi cu aerul cel mai senin din lume s-a alăturat noului său tovarăş într-o muncă despre care nu ştia mai nimic.

De la bun început totul a mers ca de la sine. Ai fi putut jura că Son n-a făcut altceva toată viaţa decît să verifice şi să repare complicatele mecanisme electronice ale roboţilor. Au urmat staţiile automate şi, imediat, primele zboruri cosmice.

De cum se cunoscuseră, deveniseră de nedespărţit. Lucrau mereu în aceeaşi echipă, completîndu-şi de minune atît domeniile specializării cît şi firile.

Mel ştiuse încă de mic ce voia să devină. Era un copil sîrguincios şi ordonat. A fost întotdeauna printre cei mai buni elevi ai grupului, fără a fi vreodată cel mai bun. A ajuns un cibernetician apreciat, dar nimic mai mult decît un conştiincios specialist. Era convins că meseria lui este cea mai frumoasă cu putinţă. Ziua în care a fost chemat în rîndul S.D.O.E. a însemnat pentru el îndeplinirea unei lungi strădanii.

Aceste detalii trebuie neapărat cunoscute de cei care vor să urmărească desfăşurarea ulterioară a evenimentelor. Deşi la un moment dat chiar şi ele ar putea să pară insuficiente.

*

În modestul amfiteatru din blocul 13 al orăşelului S.D.O.E. domneşte o atmosferă de sfîrşit de taifun. Bineînţeles, toate scaunele sînt la locul lor. Pe masa prezidenţială se întinde fără cea mai mică îndoitură o fişie de electroplus vişiniu. Cana, pe jumă-

tate plină cu apă, se odihneşte perfect intactă lîngă paharul ei de cristal.

Sala e goală. Oamenii au plecat. Şi totuşi talazurile taifunului plutesc în aer. Centrala de condiţionat n-a reuşit să împrăştie tot fumul norilor. Dar poate fi numai o simplă iluzie.

Pipa aceasta din lemn înnegrit — oare cîte secole va fi dăinuit ? — este cea mai valoroasă piesă a celebrei colecţii a lui Kan. Pipa aceasta, zdrobită, părăsită pe un pupitru, asemenea epavelor sfărîmate de ţărm (o, istorie a navigatorilor !...), pipa aceasta, de care Kan nu se despărţea niciodată, e singurul indiciu al uraganului care a trecut. Şi e copleşitor.

Cu cîteva minute mai înainte, ultimul om a părăsit sala. Cu o jumătate de oră în urmă, pipa era încă întreagă. Cu o oră în urmă, B. Tulb şi-a început raportul privind rezultatele cercetărilor întreprinse în cazul lui R.U.-707.

S-a stabilit că nu fusese vorba decît de un simplu incident de montaj. Unul dintre circuitele de control funcţiona cu întreruperi. Cîteva contacte erau insuficient asigurate. Totul a fost lămurit. Lipsurile s-au remediat. S-a făcut o nouă revizuire a întregului lot. S-au luat toate măsurile de siguranţă. Orice su priză este exclusă. Kan poate să fie liniştit. Iar peste o săptămînă va avea loc lansarea noului lot.

Ştiuse că aşa se va termina. Aşa s-a întîmplat întotdeauna. A fost considerat ca un alarmist. Kan tace. Dar nu e şi nici nu poate fi liniştit. Tonul ferm, uşor exaltat al preşedintelui îl enervează. Acum va urma binecunoscuta încheiere. Îi vine să se ridice şi să plece. Toţi îl privesc cu o vădită curiozitate. Da, o să plece. Mai mult decît atît nu poate face. Se simte puţin laş. Strînge pipa în pumn. Mai tare !

Kan a plecat. În sală au rămas sfărîmăturile înnegrite ale pipei. Şi liniştea. Şi oamenii. De la tribună, B. Tulb rosteşte grav :

— Se va întoarce.

Dar nici el măcar nu crede ceea ce spune.

★

În cursa de Altair există — ca şi în toate cursele extrasolare — un mic observator astronomic popular, al cărui aparataj automat pus la dispoziţia publicului larg de călători oferă acestuia posibilitatea contemplării universului în condiţii de vizibilitate mult ameliorate faţă de cele planetare. Fără să constituie ceea ce se cheamă unul dintre principalele puncte de atracţie, observatorul nu rămîne niciodată gol. Son şi I mai au încă de aşteptat pînă să le vină rîndul să privească prin marele telescop, aşa că deocamdată se mulţumesc să se apropie cît mai mult de unul dintre panourile transparente ale pereţilor şi să admire feeria cosmică aşa cum se vede cu ochiul liber.

Să nu credeți cumva că discută despre mișcătoarele constelații ale firmamentului. Son îi povestește o pățanie cu haz din primii săi ani de școală. I îl ascultă. Dar pare să se gîndească în cu totul altă parte. Cu toate acestea, îl întrerupe din cînd în cînd cu cîte o înțepătură nevinovată și îi zîmbește. Son și-a isprăvit povestea și se pregătește să-i spună alta. I îl oprește :

— Uite, vezi steaua aceea mică de acolo ? și îi arată cu mîna un punct aproape imperceptibil.

— Care anume ?

— În stînga aceleia galbene și strălucitoare !

— În stînga... Da, o văd.

— Dar pe aceea de mai jos o vezi ?

Son își concentrează atenția. În cele din urmă o găsește. E atît de incertă, încît o zărește numai în răstimpuri.

— O văd.

— Dar pe cealaltă, de lîngă ea. Aceea mică de tot. În dreapta.

Son tace încurcat. De astă dată e sigur că nu mai vede nimic.

— N-o vezi ?

— Nu.

— Păcat...

Lui Son îi pare atît de rău că n-o vede, încît nici nu mai știe ce să spună. Dar I vorbește din nou :

— Vrei să-mi arăți spre care dintre ele te duci ?

— E cam greu... Nici nu se vede cu ochiul liber. O s-o căutăm la telescop.

Într-adevăr, le-a venit rîndul. Prin cîmpul optic trec dîre luminoase. Acum se pot distinge puncte izolate, care se deplasează tot mai încet. În fine, s-au oprit. La încrucișarea reticolelor scînteiază o mică pată gălbuie.

— Asta e.

Aplecată deasupra ocularului, I nu răspunde. Oare la ce s-o fi gîndind ?

— Vrei să vezi soarele ?

Ea își înalță fruntea :

— Crezi că mi-e dor de Pămînt ?

— Nu. Te-am întrebat, așa.

— Atunci vreau.

O nouă fișă. Din nou dîre luminoase. Și o altă pată gălbuie. Trebuie să crezi. Să te emoționezi. Să te gîndești că în jurul petei aceleia roiesc puncte invizibile. Că acolo viețuiește o omenire. Cu toate că nu vezi decît o pată gălbuie, întru totul asemănătoare altora.

— I !

— Spune...

— Tu, încotro ?

— Aşa...
— La întîmplare?
— Ei!...
— Nu te atrage ceva anume?
— Mă atrage orice.
— Vrei să discutăm un itinerar?
Îl priveşte fix. Ce-şi închipuie el?!
— Nu. Mi-l găsesc singură.
Son ridică din umeri.
— Cum vrei.

*

Are loc lansarea lotului R.U. E momentul să vă descriem înfăţişarea lor, atît de enigmatic dezbătută în primele pagini.

Ne aflăm pe platforma de lansare. Într-o aliniere perfectă, cei şapte membri ai lotului aşteaptă semnalul de plecare. Fiecare R.U. este un colos, cîntărind cîteva mii de tone. Un nespecialist s-ar putea înşela, crezînd că are de-a face pur şi simplu cu nişte nave cosmice pitice. R.U. seamănă într-adevăr cu aşa ceva. Numai că interiorul acestor nave nu conţine nici un fel de cabine, săli sau coridoare. Spaţiul este ocupat de reactor, motoare, creier, rezervoare şi acumulatori, dispozitive de adaptare la deplasarea în medii variate, mijloace de semnalizare, aparate de cercetare, prefabricate polivalente, utilaje universale şi alte sute de mecanisme şi materiale.

Maşinile care alcătuiesc lotul au ca program principal sarcina să ia legătura cu eventualele făpturi gînditoare cu care ar veni în contact. În cazul absenţei unor asemenea făpturi, intră în funcţiune programul auxiliar de explorare şi valorificare a resurselor respectivului corp ceresc.

Cîţiva oameni străbat platforma, pentru o ultimă trecere în revistă. Apoi se îndreaptă către centrul de comandă. Aici îi aşteaptă vechea noastră cunoştinţă, B. Tulb, care conduce personal operaţiunile. Înainte de lansare, ţine să rostească cîteva cuvinte, care să se întipărească aşa cum se cuvine în memoria tuturora. Face apel din nou la fraza sa preferată despre forma cea mai înaltă de organizare a materiei. Adaugă ceva în legătură cu posibilitatea iminentă de întîlnire cu alţi oameni, cu reprezentanţii unor lumi necunoscute. Se dă semnalul.

La cîteva mii de kilometri, într-o odaie spaţioasă, Kan urmăreşte pe ecranul stereo-ului său cum una cîte una maşinile se saltă de pe platformă, ca să se facă apoi nevăzute. Urmează R.U.-707. Kan are o tresărire. Îşi aminteşte de „Romeo şi Julieta" şi o presimţire dureroasă îl cuprinde. Îi pare rău că s-a retras. S-a dat bătut.

Mai crede și acum în dreptatea lui. Nu trebuia să plece. Trebuia să lupte. Acum e cam tîrziu...

*

I regretă (pentru a cîta oară ?) că nu are un jurnal. Dacă ar fi avut, ar nota probabil cele ce urmează :

„Niciodată nu mi-a părut lumea atît de necuprins de mare. Totuși, oamenii o străbat, neobosiți, în toate direcțiile. Și încă ce oameni...

Tare aș vrea să știu cum ce crede Son despre mine. Cîteodată am impresia că mă privește ca pe un copil. Atunci îmi vine să nici nu mai vorbesc cu el. De ce să creadă că eu nu sînt în stare să-mi aleg singură un itinerar ? E doar propria mea călătorie.

De altfel, îmi face impresia că e un om de treabă. El nu e de vină că nu mă poate înțelege. Doar nici nu mă cunoaște.

Celălalt e ciudat. Uite, nu știu nici măcar cum îl cheamă. Dar mîine am să-l întreb. Sînt curioasă ce figură o să facă ! Nici nu mă bagă în seamă. Și doar mă vede că stau mereu de vorbă cu prietenul lui. Oare sînt prieteni într-adevăr ?

Unde pleacă ei ? Son mi-a arătat steaua aceea. Dar nu mi-a spus nimic. Și mi-a fost teamă să-l întreb. Aș vrea să-mi spună el singur. Am înțeles eu cîte ceva, dar nu cine știe ce. Mi-a vorbit despre meseria lui. Însă nu pricep ce să caute tocmai acolo, atît de departe ?

Pe navă sînt mulți pasageri și toți sînt prinși în treburile lor. Înainte de a-l întîlni pe Son, am cutreierat saloanele. Fiecare om era preocupat de ceva și avea aerul că lucrul pe care îl face este cel mai important pe lumea asta. Cîțiva mi-au aruncat priviri scurte, din care am înțeles numai că le plac genunchii mei. Unul m-a privit tare lung, încît îmi venea să-l întreb dacă nu cumva e suferind. Nimeni n-a intrat în vorbă cu mine. Și nici nu simțeam nevoia.

Son s-a purtat de parcă m-ar fi cunoscut dintotdeauna. Dar drumul vreau să mi-l aleg singură.

Oare m-ar lua cu ei ?

Nu i-aș încurca de loc. Cred că le-aș putea da chiar o mînă de ajutor. Și apoi tare aș mai vrea să cunosc planete depărtate, pe care încă n-a călcat picior de om. Cursele te duc doar pe aici, pe căi de mult bătute.

Da, vreau să merg cu ei. Am să-i spun chiar mîine. Abia aștept. Știu că în mod normal așa ceva nu se poate. Dar o să mă înțeleagă... Son o să mă înțeleagă“.

I se răsucește în pat. Îi pare rău că n-are un jurnal. Ar vrea să scrie tot ce simte acum...

„Niciodată nu mi s-a părut lumea atît de necuprins de mare !“...

*

În biroul lui B. Tulb se discută aprins. Au trecut trei luni de cînd R.U.-707 și-a încetat subit emisiunile. Președintele își trece palma peste hîrtiile conținînd descifrarea mesajelor primite pînă la acea dată. Deoparte sînt așezate cîteva mai importante, care conțin datele-cheie ale activității lui R.U.-707 după sosirea lui la destinație.

Să le răsfoim. Iată primul mesaj :

„172.95.6 043. Condițiile corespund celor prevăzute. Contactul cu terenul s-a înfăptuit fără avarii. Coordonatele fixate în calcul au fost respectate întocmai. Constat o mică defecțiune la antena de recepție. Reparabilă în 15 minute. Totul e în ordine“.

Altele :

„173.02.1 708. Programul de măsurători electrice și magnetice încheiat. (Urmează date care nu sînt esențiale pentru povestirea noastră.) Mîine trec la studiul mineralogic și topomorfic“.

„201.19.3 745. În zona limitată de următoarele puncte (urmează serii de coordonate) — bogate zăcăminte radioactive. Concentrația 15%. Intensitatea radiațiilor — 0,12 R/h. Există condiții optime de valorificare. Trec la exploatare.“

În fine, ultimul mesaj :

„305.61.4 327. Încheiat montajul utilajului în varianta extractivă 4. Pare a fi insuficient pentru amploarea zăcămintelor. E necesar un tip de mașină mai adaptată, de dimensiuni reduse și cu o mare independență în mișcări. Caut o soluție corespunzătoare“.

— Ce propuneri sînt ?

Cum nimeni nu răspunde, B. Tulb continuă pe același ton :

— Părerea mea este că trebuie să trimitem o echipă de intervenție. Cred că e vorba de un incident banal.

— N-ar fi rău să fie așa...

Unii și-au adus aminte de împotrivirea lui Kan.

— Să-l punem în temă și pe el...

— Să-l chemăm...

— Asta nu. A plecat singur. Să vină singur înapoi.

B. Tulb e de neclintit. Ceilalți tac.

— Care echipă urmează ?

— Numărul zece.

— Pentru ei am altă treabă. Următoarea. Unsprezece. Cine sînt cei doi ?

Într-un colț se răsfoiește un registru. Un glas liniștit răspunde :

— *Mel și Son.*
— *Foarte bine. Chemați-i la mine. În cel mai scurt timp vor pleca acolo.*
— *Și cu Kan cum rămîne?*
— *Cum am hotărît.*
— *Ar fi bine totuși...*
— *Bine, bine, comunicați-i și lui, dar... neoficial.*

★

— *Vreau să merg cu voi!*

E pentru prima dată cînd lui Son i se întîmplă ceva la care nu s-ar fi putut aștepta. Instrucțiunile de serviciu sînt clare și nu admit nici un fel de interpretare. Totuși îi venea greu să spună nu.

Și în fond de ce să spună? Nimeni nu va afla că n-au fost singuri. Oare îl va putea convinge pe Mel?

— *Așteaptă-mă aici.*

Trebuie să-l convingă. O să-și pună în joc toate mijloacele. Fata asta era atît de sinceră în dorința ei de a cunoaște lumea, încît nu poate fi împiedicată de niște instrucțiuni oarecare.

Son se îndreaptă spre cantină, unde tovarășul său se pregătește să ia o gustare. Hotărît lucru, în ziua asta i se întîmplă numai lucruri noi. Pur și simplu, habar n-are cum să înceapă și simte că îndată ce va da ochii cu Mel jumătate din avînt îi va pieri. Nu i-a pomenit nimic despre discuțiile cu I, iar el se face mereu că nu observă.

În salonul-restaurant e lume multă. Son își caută cu privirea prietenul. Stă la masă cu o femeie cu coc și un bărbat. Femeia e cam trecută și folosește probabil o pomadă împotriva ridurilor.

Mel stă cu spatele spre intrare, ușor aplecat peste masă. Mănîncă cu aceeași conștiinciozitate cu care își rezolva temele în școală. Son e acum lîngă el, îl bate ușor pe umăr și-i face semn să vină. Mel bănuiește că s-a întîmplat ceva deosebit, altfel nu l-ar fi căutat tocmai în timpul gustării. Se ridică grav, după ce mai întîi își șterge buzele cu șervetul, și îl urmează cu pași măsurați. Așteaptă. Celălalt se oprește brusc și, fără a-și întoarce privirea, rostește repede, poate ceva mai tare decît ar fi fost necesar:

— *I vrea să vină cu noi.*
— *Fata aceea cu ochi mari?*
— *Negri.*
— *Da. Nici nu puteau fi decît negri. Și ce spui că vrea?*
— *Să ne însoțească.*
— *Și vrei și tu?*

Son se întoarce, în sfîrșit, spre el.

— *Eram sigur că ai să mă întrebi așa ceva.*

— Ştiu : tu nu poţi să te împotriveşti dorinţei unui copil de a cunoaşte lumea... Probabil că asta-i tot.

— Bineînţeles.

— Atunci m-am liniştit. Înseamnă că nu te mîhnesc prea mult dacă n-o să fiu de acord.

Son tace.

— Tu probabil că ai fost !

— Sînt. Dar ei nu i-am spus nimic.

— Mda... Ştii bine că aşa ceva nu se poate. Du-te şi spune-i acum ! Sau nu. Mă duc eu. E în salon ?

Son îl urmează la doi paşi. Deodată, i-o ia înainte şi îl opreşte :

— Tu nu poţi să înţelegi ! Dacă i-ai fi văzut ochii !

— O să-i văd acum.

Mai fac cîţiva paşi.

— Ascultă, Mel. Du-te singur !

— Asta şi fac.

Son se îndreaptă spre cabina lui.

În salon, I a rămas singură. E emoţionată. Uşa se dă înlături, şi în prag se arată silueta celuilalt. Oare cum l-o fi chemînd ? E mai impenetrabil decît o placă din blindajul navei. Acum va începe să vorbească şi atunci totul se va sfîrşi.

— Prietenul meu mi-a comunicat dorinţa dumneavoastră.

Ochii lui cenuşii nu spun nimic mai mult. I aşteaptă. Nu întreabă nimic.

— Există instrucţiuni care nu îngăduie amestecul persoanelor străine în problemele de serviciu. Cred că m-aţi înţeles...

Mel dă să plece.

— Stai ! Voiam să te întreb ceva. Nici nu ştiu cum te cheamă.

— Mel. Dar asta nu schimbă nimic. La revedere.

I simte că toate visurile ei se clatină. Dacă există oameni atît de împietriţi, nimeni nu mai are dreptul să viseze. Oare trebuie să renunţe ? Şi ce dacă sînt nişte instrucţiuni ? I rosteşte apăsat :

— La revedere !

Mel se întoarce brusc. Copilul acesta se încăpăţînează !

— Ce vreţi să spuneţi ? Poate că aveţi de gînd să vă opuneţi ! Să-l influenţaţi pe Son. S-ar putea să reuşiţi. Ori poate că o să vă strecuraţi pe bordul navei noastre, înaintea plecării, într-un ambalaj de ladă cu provizii. Asta ar fi exact ca în vechile romane de anticipaţie !

— Nu. Am să mă urc pur şi simplu la bord, în plină zi şi sub ochii voştri. Şi n-ai să mă poţi împiedica. N-ai cum ! Instrucţiunile tale sînt bune pentru mecanisme. Oamenii nu se conduc după instrucţiuni.

Bărbatul vine cu pași hotărîți spre ea. Se oprește la cîteva palme și îi spune :

— N-ai să îndrăznești !

I rostește simplu, cu tonul cel mai liniștit de pe lume :

— Ba da.

II.

Nimic nu e omenesc în natura cutremurată a planetei. Nimic care să-ți amintească mîna unei făpturi raționale. Orele se succed calm și egal printre curcubeiele de cristal peste tot prezente. Lumina se răsfrînge caleidoscopic în mii și mii de raze. Tabloul acesta încîntă ochii, dar rămîne străin și rece.

Undeva, la mai puțin de zece minute distanță, se întinde platoul pe care ar trebui să se afle R.U.-707. Mel își consultă ceasul și harta. I contemplă visătoare panorama care se deschide dincolo de geamul cabinei. Și deodată, vocea lui Son rupe tăcerea :

— Iată !

Îndărătul unei creste își face apariția o rețea metalică, care se continuă treptat într-o formă de paraboloid. E antena stației automate. Curînd, orizontul se deschide și pe platoul neted răsar presărate construcții argintii. Dintre ele zvîcnește silueta cosmică a lui R.U.-707.

Aparatul intră într-un viraj larg, îndreptîndu-se spre mica așezare, și coboară lin. Ajuns la sol, se consolidează într-o poziție de echilibru și vuietul surd al motoarelor încetează.

În scurt timp, trei persoane în costum albastru pun piciorul pe terenul solid pe care de atîta timp nu l-au mai simțit. E o senzație asemănătoare vederii unei vechi cunoștințe.

Încordarea tăcută din cabina pe care au părăsit-o a dispărut ca prin farmec. De aici înainte, totul e simplu. Nu mai are ce să le pună probleme. Mel și Son discută cu multă însuflețire. Se pare că e vorba despre ultimele știri pe care le-au recepționat pe astronavă. Într-un laborator de pe Marte s-a obținut pe cale sintetică un embrion de mamifer, care a trăit cinci săptămîni. Organisme inferioare s-a izbutit să se realizeze de mult. Noul succes reprezintă un progres însemnat.

I a luat-o înainte și acum s-a oprit și le face semne cu mîna. Cei doi iuțesc pasul.

— Ce s-a întîmplat ?

— Priviți !

Și le arată o stranie mogîldeață. Pe măsură ce se apropie, se disting tot mai bine trăsături asemănătoare celor omenești.

— Asta-i bună!

Făptura aceasta stă nemişcată şi pare să-i privească. Are un costum care îi ascunde proporţiile. Capul luceşte ca o calotă de astronaut. Dar e o sferă metalică opacă, argintie.

Oamenii se opresc. Deodată, Mel înaintează către ciudata arătare şi se opreşte la un pas de ea. Mogîldeaţa nu schiţează nici un gest. I îl apucă strîns de braţ pe Son şi se lipeşte de el. Trec cîteva clipe.

Mel întinde mîna. Nimic. Apucă porţiunea care ar fi putut fi palmă şi o lasă brusc la loc. Mîna străină cade inertă şi oscilează de cîteva ori. Mel se propteşte în călcîie şi împinge cu pumnul în pieptul împietrit. Mogîldeaţa se răstoarnă şi cade cu un zgomot metalic de ceasornic stricat. Se apropie şi ceilalţi. Se apleacă. Pe sub costumul desfăcut se văd luciri de oţel.

— Parcă ar fi un robot, şopteşte I.

— O păpuşă, adaugă Son.

— Ce glumă sinistră!

Mel e intrigat.

— Uite alta!

— Şi încă una!

— Şi încă...

Într-adevăr, la tot pasul întîlnesc asemenea făpturi metalice împietrite, drapate în costume lungi, cenuşii.

— Eu cred totuşi că sînt nişte roboţi.

Son o priveşte din nou ca atunci, la început, cînd I i-a spus că nu o impresionase vizita prin saloanele cursei de Altair. Ca şi atunci, pare a fi stăpînită de descrieri culese prin cine ştie ce romane. I-ar spune că e lipsită de sens conceperea unor roboţi cu înfăţişare de om, dar simte şi el că asta ar suna a dădăceală. Şi apoi nu ştie ce anume pot fi păpuşile acestea, cum au ajuns aici şi la ce au folosit. Fiindcă acum, după cît se vede, nu mai folosesc la nimic.

— Tu ce zici?

Mel se face că nu aude. Pur şi simplu, face abstracţie de prezenţa fetei. Ea nu are ce căuta aici şi pentru el nici nu există. Îi spune lui Son de parcă ar continua o discuţie întreruptă:

— Şi acum hai să vedem ce e cu R.U.

★

Blocul de control al „robotului universal" seamănă cu o încăpere rotundă, ai cărei pereţi sînt ocupaţi în întregime de tablouri cu scheme şi sisteme semnalizatoare. În centrul încăperii se află trapa prin care urcă liftul şi în jurul ei, ca un inel, o masă cu sute de cadrane şi ecrane. Son şi Mel şi-au lepădat costumele şi de cîteva ore verifică pe porţiuni starea complica-

tului organism electronic. Totul pare a fi in ordine. Totuşi R.U. e mort. Reactorul e oprit, curentul întrerupt, creierul doarme, iar mecanismele sînt nemişcate. Trebuie să o ia din nou de la început.

— Ia stai puţin!

Son a întrezărit ceva. Într-adevăr, în circuitul motor intensitatea de control e zero.

— Verifică siguranţele!

Siguranţele sînt decuplate.

— Ei drăcie!

— Asta înseamnă că tensiunea a trecut peste limită!

Son cuplează siguranţele. Intensitatea rămîne zero. Circuitul e întrerupt în altă parte.

— E clar.

Trebuie să găsească porţiunea deteriorată şi să o restabilească.

— Asta înseamnă cîteva ore de chin!

— Poate avem noroc.

★

I rătăceşte la întîmplare printre construcţiile metalice. E tristă. Oricît încearcă Son s-o înveselească, nu poate să nu observe ostilitatea lui Mel. Acum îi pare rău că l-a înfruntat. Că li s-a alăturat împotriva voinţei lui. Se simte de prisos. Era mai bine să-şi fi văzut de drum. Să se fi mulţumit cu ceea ce putea să-i ofere itinerarele expresului cosmic. Era şi asta ceva. Pînă cînd nu l-a cunoscut pe Son, nici nu-şi dorea mai mult.

Aici, ce-i drept, a întîlnit lucruri neaşteptate, stranii, atrăgătoare. Dar se simte singură, tare singură. Ar dori să le fie de folos. Ar putea face orice. Îşi terminase doar studiile. Simte nevoia să muncească.

Dacă i-ar spune asta lui Mel? Nu, ştie ce i-ar putea răspunde. Că n-a chemat-o. Că a venit singură. Că nu se poate ocupa cu dădăcirea copiilor. Că a venit aici pentru o treabă importantă care cere concentrarea tuturor eforturilor. Că şi aşa e destul de mult timpul pe care i-l răpeşte lui Son.

Îi vine să plece. Să se ducă oriunde. Dar ştie că e cu neputinţă. E legată de ei. Singură s-a legat.

Ce să facă acum? Să se închidă în cabină? Să zacă acolo pînă la plecare? Să-l roage pe Son s-o ducă pînă la astronavă? Poate că ăsta ar fi lucrul cel mai bun. Da. Chiar acum trebuie să-l roage.

★

Porţiunea întreruptă se află undeva în apropierea grupului de alimentare a acumulatorilor. Son se strecoară prin canalele de în-

treținere și cu cît se apropie mai mult de locul accidentului mirosul înecăcios de izolație arsă devine tot mai greu de suportat. Ar fi fost mai bine să-și pună costumul. Acum nu se mai întoarce. Încă puțin și a ajuns. Deschide nișa prin care trec conductorii și mirosul răbufnit îl înăbușă. Firele s-au topit și trebuie înlocuite pe un interval serios. Treaba se face cu multă migală și timpul trece chinuitor de încet. Ar bea pe nerăsuflate o cană de apă. Îi e sete.

Gîndurile îi fug la paiațele acelea metalice pe care le întîlniseră peste tot. Să fi fost oare opera lui R.U.? Își amintea cuvintele ultimului mesaj: „E necesară o mașină mai adaptată, de dimensiuni reduse și cu o mare independență în mișcări".

Dar de ce să aibă înfățișarea aceea omenească? Parcă ar fi niște caricaturi.

Son își concentrează din nou atenția la ceea ce face. Mai are de izolat contactele și a isprăvit.

De ce să semene cu oamenii?

Acum se furișează din nou prin canalele strîmte. Aerul devine, în sfîrșit, respirabil. Răsuflă ușurat. Trebuie să se sfătuiască cu Mel.

Mel îl așteaptă în sala blocului de control. Îl vede pe Son ieșind din lift, și fața lui zîmbitoare, mînjită de ulei îl liniștește.

— E în ordine:

— Să încercăm.

Mel conectează circuitul motor. Cadranele oscilează. Viața pulsează din nou. Releele creierului reintră în funcțiune. Se aprind ecranele.

Cei doi bărbați își string mîinile. Mel are însă o umbră de îndoială. Prea sînt toate simple. Și, ca o cobe, cîteva sclipiri roșii stropesc cadranul de alarmă. Tensiunea crește vertiginos, oscilațiile se amplifică haotic; brusc, un zgomot slab stinge totul. Sala arată din nou ca atunci cînd au intrat aici pentru prima dată.

— S-o luăm de la capăt.

Son a plecat să înlăture noua avarie. Mel vorbește de unul singur, cu voce tare:

— Degeaba ne străduim noi să înlăturăm efectul. Undeva trebuie să fie o greșeală. O greșeală care n-a existat de la bun început, dar nici nu s-a ivit din senin. Creierul trebuie verificat. Dar cum să citești „gîndurile" unui creier care doarme?

Există aici un cerc vicios: nu pot afla cauza avariei pînă nu o înlătură și nu pot s-o înlăture pînă ce nu-i află cauza. Situația pare fără ieșire. Rezolvarea trebuie căutată în altă parte. Dar unde?

Son se întoarce. E murdar din cap pînă-n picioare. Răsuflă greu. E sfîrșit de oboseală.

— Gata!

— Degeaba. Se va intimpla la fel ca prima dată.

— Încearcă totuşi.

— Inutil. Dar fie!

Acum aşteaptă amindoi, plini de incordare. Din nou prind viaţă cadranele. Din nou se trezesc celulele creierului. Apoi iarăşi aceiaşi stropi roşii, zgomotul sec şi sub tensiunea uriaşă reţeaua cedează din nou.

Son nu poate pricepe unde greşesc. Rămine aşa, frint, şi broboane de sudoare ii mai scaldă tîmplele încă.

— Hai să mergem! Trebuie să te odihneşti. Şi pe drum o să-ţi povestesc la ce m-am gindit în timp ce te căzneai să dregi porţiunile arse.

★

— Ciudată construcţie!

I s-a oprit în faţa unui imens turn cilindric.

— La ce-o fi slujind?

Se roteşte in jurul lui şi curiozitatea brusc stirnită o duce pînă la uşa masivă, închisă ermetic.

— Uşa asta duce undeva. Deşi nu văd cum s-ar deschide.

I rămîne descumpănită în faţa uşii. Şi ca la un semnal, masivul panou de oţel se dă în lături atit de lin de parcă ar pluti un fulg. Să intre?

— Ce-o fi o fi!

Uşa se închide la fel de lin şi implacabil. E un intuneric desăvirşit. I îşi aprinde proiectorul portativ şi examinează încăperea în care se află. E strîmtă şi are pereţii netezi. Se aude un şuierat uşor, ca atunci cînd se dezumflă un balon. O scurtă privire spre cadranul de la braţul drept şi I pricepe că presiunea creşte treptat.

— Sper să se oprească la timp!

Într-adevăr, ajunsă la valoarea presiunii atmosferice terestre, şuieratul încetează.

— Aer.

Îşi desface casca. Respiră în voie.

Din nou se dă in lături un panou şi I se pomeneşte sub o boltă prelungă, inundată de o lumină aidoma celei solare. Pereţii sînt alcătuiţi dintr-o complicată ţesătură argintie de tuburi, ţevi şi cabluri. Pe o poliţă lungă sînt înşirate recipiente transparente conţinînd substanţe cu aspect uleios.

În mijlocul sălii, pe un soclu înalt, se află un vas sferic pe jumătate plin cu lichid incolor. În lichidul acesta pluteşte un corp hidos, cu aspect de meduză. Pluteşte inert la suprafaţă şi din el atîrnă prelungiri gelatinoase.

Prima reacție e să iasă imediat de aici. Dar anii de școală își spun cuvîntul. Interesul științific e mai puternic și, învingîndu-și scîrba, I se apropie de vasul acela căruia pare să-i fie subordonată întreaga construcție, cu toată încîlceala ei de forme metalice.

Brusc își aduce aminte de unul dintre laboratoarele de sinteză organică pe care il vizitaseră încă în primii ani de studii superioare. Acolo însă, într-un receptacul asemănător, s-a născut din materie moartă un organism viu, un corp armonios și perfect adaptat, care a continuat să trăiască apoi alături de exemplarele clădite de natură.

Are și acum în fața ochilor imaginea ființei aceleia — un crustaceu minuscul și incolor —, cu firele sensibile ale antenelor îndreptate lacom spre căutarea hranei. Dar bulgărele translucid care plutește în sfera de cristal nu putea să fi fost niciodată mai mult decît o îngrămădire diformă și dezgustătoare.

I își amintește roboții antropomorfi care zac nemișcați la tot pasul. Gîndul îi merge în urmă, la zilele în care R.U.-707, abia poposit pe aceste meleaguri sterpe, se înălța singuratic la poalele munților. Și visul o poartă dincolo de realitate, către cele mai năstrușnice jocuri ale fanteziei.

Și-l închipuie pe R.U. tare singur și trist, aici, printre stîncile multicolore. Il știe dornic, adică programat, să întîlnească din nou oamenii, freamătul vieții lor pline de muncă neistovită. Il vede făcîndu-și jucării — omuleții de oțel, înveșmîntați în costumele lor largi, și griul faldurilor îi pare liniștitor și cald în lumea aceasta sclipitoare.

Dar păpușile sînt simple păpuși. Satisfacția e artificială și searbădă. Și în visul ei, I îl vede pe R.U. populînd planeta cu ființele pe care le prepară în ciudatele sale laboratoare cilindrice, sub bolți inundate de lumina unui soare nevăzut.

Ar vrea să le spună asta și lor, lui Son și lui Mel. Mai ales lui Mel. Acum a uitat că voise să plece. Acum parcă înțelege asprimea de stîncă a acestuia. Viața lor, într-o veșnică singurătate călătoare, e ea însăși dură și colțuroasă și urmele ei se întipăresc adînc în suflete. Și cu atît mai mult o uimește purtarea caldă a lui Son.

*

Descoperirea lui I l-a făcut pe Mel să-și îndrepte atenția spre clădirile pe lîngă care trecuseră fără să le bage în seamă. I nu le-a spus nimic din gîndurile ei; pe drum și-a mai potolit avîntul. Nici acum Mel n-o băgă mai mult în seamă. Dar I nu se mai simte de prisos. Ajutase și ea cu ceva la mersul înainte al cercetărilor, și asta îi dădea dreptul să pășească alături de ei. Mai ales

de cînd a aflat de la Son în ce fel decurg ciudatele avarii ale lui R.U., ea şi-a pus tot sufletul pentru dezlegarea tainei.

— Să le luăm la rînd!

Se opresc toţi trei în faţa unei clădiri scunde; conţinutul nu prezintă interes: e vorba de un depozit de piese de schimb pentru utilajul minier. Mai departe, într-un hangar, se află aliniate complicatele combine automate, destinate să sape roca şi să prelucreze minereul.

În sfîrşit, o construcţie deasupra căreia se înalţă o antenă cu mai multe braţe pare să merite toată atenţia. Interiorul dovedeşte că aceasta este o centrală teleenergetică.

— Nu ne-a trecut prin cap la nici unul! Dacă paiaţele sînt într-adevăr nişte roboţi, ele trebuie să fie alimentate într-un fel cu energie.

Centrala nu funcţionează. Nicăieri nu există nici o sală, nici un tablou de comandă.

— Era dirijată direct de R.U., îşi dă cu părerea Son.

— Totuşi trebuie să aibă undeva un releu, un sistem de punere în funcţiune.

Căutarea nu durează mult. Pînă la urmă, releul este găsit şi curînd braţele antenei încep să emită fluxuri energetice.

Afară totul a înviat, ca sub o lovitură de baghetă magică. Roboţii mişună care încotro, purtaţi pe traiectorii capricioase şi inexplicabile. Orăşelul pare a fi un furnicar răscolit de un copil răutăcios, în care bietele vieţuitoare aleargă în toate părţile, neînţelegînd ce anume s-a putut întîmpla.

Oamenii au ieşit şi urmăresc nedumeriţi dezlănţuirea făpturilor metalice. Privite mai cu atenţie, ele îşi dezvăluie noi ciudăţenii.

Cu toate că drumurile le sînt evident necoordonate, nu se ciocnesc niciodată. Ajunşi la cîţiva paşi, se ocolesc şi schiţează un gest cu mîna dreaptă, maimuţărind parcă un salut.

Dar punerea în funcţiune a centralei a mai atras după sine o schimbare: de la ultima clădire, singura rămasă necercetată, se aude un zgomot monoton şi neîntrerupt. În timp ce se îndreaptă într-acolo, cei trei se opresc uimiţi. Brusc, se deschide o poartă şi îşi face apariţia un nou grup de roboţi, care se integrează de îndată în neastîmpărul general.

Acum au ajuns şi pătrund în clădire. Aici funcţionează o linie automată care produce roboţi pe bandă rulantă. Şi se pare că nu aceasta este ultima surpriză pe care le-a fost dat s-o trăiască pe meleagurile îndepărtatei planete.

*

Kan se plimbă cu mişcări agitate, măsurînd biroul, în lung şi în lat. B. Tulb îi urmăreşte fiecare gest cu o privire de parcă ar

spune: „E ușor să te opui trimiterii lui R.U.-707. Dar e mai greu să...“

Într-adevăr, după primirea mesajului din partea grupului de intervenție, specialiștii S.D.O.E. au fost puși în încurcătură. Era clar că nu putea fi vorba de un simplu accident.

— Cred că greșeala e undeva în programare.

— Crezi? Înainte spuneai ceva despre ordinul de mărime al numărului de celule.

— Și asta e foarte adevărat. Așa au apărut premisele imprevizibilității...

Totuși, deocamdată lucrurile sînt încă foarte neclare. Kan simte că lipsește ceva, nu știe ce anume, dar datele par insuficiente pentru a putea trage o concluzie.

— Trebuie să plecăm de la faptul că programul principal a fost obținerea legăturilor cu ființe raționale și încă într-un mod specific acestora.

— Da, dar programul auxiliar...

Kan îl întrerupe:

— Tocmai asta e. Programul de cercetare a suferit alterări din cauza dominanței celui principal.

— Nu văd cum.

— Nu crezi că ăsta e singurul motiv pentru care roboții lui R.U.-707 aduc ca înfățișare cu niște oameni? A încercat să conceapă niște mașini miniere și au rezultat păpușile acelea caraghioase cu pelerinele lor cenușii!

— Ar fi o ipoteză.

— Auzi: se salută! Pur și simplu se maimuțăresc, imită purtarea oamenilor.

— Asta însă nu explică rostul laboratoarelor de sinteză organică. Să fi încercat într-adevăr R.U. să creeze ființe vii?

— Pare absurd. Și totuși e singura explicație. Îmi amintesc că unul dintre sectoarele speciale ale memoriei lui a fost prelucrat într-un institut de cercetări biologice. Dar datele de care dispunea ar fi fost cu totul insuficiente pentru o încercare de sinteză a materiei vii. De aceea nici nu a reușit.

Discuția mai continuă multă vreme pe același ton. Pare-se că vechile ciocniri dintre cele două personalități marcante ale S.D.O.E. s-au aplanat pentru moment, sub imperiul unor necesități vitale. De rezultatul cercetărilor depinde soarta întregii orientări ulterioare a eforturilor. Va fi oare necesar să se limiteze capacitatea R.U.? O nouă proporționare în stabilirea programărilor inițiale? Sau poate renunțarea totală...

Deocamdată nu se poate stabili nimic sigur. După încă o oră de dezbateri, B. Tulb dictează secretarului automat un mesaj de răspuns către echipa de intervenție. Esența conținutului se poate

rezuma în următoarea frază cu care mesajul se încheie : „Repuneți în funcțiune, cu orice preț, creierul lui R.U.-707".

*

În micul adăpost pneumatic domnește o liniște apăsătoare. Judecînd după chipul lui Son, toate încercările au eșuat. Oricît s-au străduit, îndată ce era repus în funcțiune, R.U.-707 se defecta din nou. Și cauza rămînea de nepătruns.

Pe chipul lui Mel nu se poate citi nimic. Doar trăsăturile feței i s-au conturat mai puternic. Ochii de culoarea oțelului i s-au făcut mici, iar pleoapele nici nu clipesc.

I nu face nici cel mai mic zgomot. În ultimul timp și-a asumat, rînd pe rînd, toate atribuțiile unui secretar : ține la curent rapoartele orare, se îngrijește de funcționarea aparatelor, verifică înregistrările și stă de veghe pe recepție. Mel i-a aruncat o singură dată o privire, dar nu era săgeata aceea de gheață pe care o cunoștea și, neînțelegînd ce anume s-a schimbat, I a roșit. A simțit numai că trebuie să ducă mai departe tot ceea ce începuse, și ori de cîte ori Son își punea costumul și o lua razna pe platou ea îl înlocuia cu multă conștiinciozitate.

Acum stau toți trei și tac. De afară începe să se audă un bîzîit slab, care crește treptat în intensitate. I se ridică și se apropie de geam. În neîntrerupta forfotă a roboților a intervenit o schimbare : tind să se organizeze pe grupuri.

— Priviți !

Son s-a ridicat și el. Afară, grupurile de roboți încep parcă să capete o orientare și se îndreaptă într-o direcție din ce în ce mai precisă.

— Mel ! Să ieșim !

Se îmbracă și ies în grabă. Roboții s-au îndepărtat. Oamenii se țin pe urmele lor. În față, roboții fac un zgomot confuz. Din toată așezarea, grupuri, grupuri, ei se strîng în centrul platoului. S-au adunat cu toții.

Comportarea lor ciudată este surprinzătoare. De la repunerea în funcțiune a centralei teleenergetice, roboții își văzuseră de inexplicabilele lor traiectorii, fără să se întîlnească și fără să scoată vreun sunet. Nu se apropiau, nu intrau în legătură, nu schimbau nici o informație. Procedau ca și cum fiecare ar fi fost absolut singur.

Mel le face tovarășilor săi semn să se oprească. E riscant să te apropii prea mult de grupul compact al mașinilor cenușii. Masa lor enormă de făpturi metalice te face să te înfiori fără să vrei.

Brusc se lasă o liniște deplină. Apoi, ca la un semnal, roboții încep să vorbească. Toți. Repetă același lucru, dar sînt atîția și atît de dezordonat rostesc cuvintele, încît nu se poate distinge

nimic. Treptat, vuietul se intețește, devenind din ce in ce mai greu de suportat. Roboții au rămas nemișcați. Iar deasupra făpturilor împietrite plutește un vacarm de uragan dezlănțuit.

Son și-a pus miinile în șold și privește intrigat. Îi strigă ceva lui I, dar e imposibil să se înțeleagă. Mel ridică un deget. Simte că acum trebuie să se întîmple ceva deosebit. Iată că începe să deslușească cîteva cuvinte : „formă... noi... materie..." Și deodată vocile stranii, aduse, în sfîrșit, la unison, prin cine știe ce operație de acordare, scandează răspicat, cu bubuituri de trăsnet :

— Noi sîntem forma cea mai inaltă de organizare a materiei !

Fraza aceasta se repetă obsedantă, de zeci de ori. Ai putea crede că ai în fața ochilor o adunătură de maniaci. Nervii încordați se apropie de capătul răbdării. I îl zgilțiie de umăr pe Mel. Son o ia la fugă spre centrală. La cîteva clipe după ce pătrunde în clădire, vacarmul încetează brusc. Trec încet secunde de liniște mormîntală. Parcă amuzat, Son cuplează din nou releul.

— Noi sîntem forma cea mai înaltă...

Și din nou tăcere desăvîrșită. Orășelul e cufundat în nemișcare. Alimentarea cu energie e întreruptă definitiv. Son apare și se apropie.

— Ce-o mai fi și asta...

— Creaturi idioate !

Mel își întoarce privirea spre silueta mută a lui R.U.-707. Oare îl vor putea sili să-și dezvăluie taina ?

I se oprește. A găsit ceva. O idee. Nu prea îndrăznește să o spună. Îi e teamă să nu ridă de ea.

— Știți, mie mi se pare...

Și tace. Mel o privește.

— Spune !

— Cred că înțeleg ce rost avea laboratorul.

Son se repede la ea :

— Dar zi odată !

— Voia să le demonstreze practic că nu are dreptate. Să le dovedească existența unei forme superioare : materia vie.

— Unor mașini ?

— Unor mașini care imitau oamenii. Doar misiunea lui R.U. era să stabilească legături logice cu oamenii... Iar aceștia nu veneau. Cred că tînjea pur și simplu după oameni.

Son înțelege. Își amintește conținutul mesajului trimis de B. Tulb. De fapt, programul principal al lui R.U. îl făcea să aibă o nevoie imperioasă de oameni și să ia măsuri pentru satisfacerea acestei nevoi.

— Asta numește Kan dominanta necontrolabilă a programului principal !

— La început credeam că R.U.-707 avea de gînd să populeze planeta cu organisme vii. Că se simțea singur printre stîncile acestea colțuroase. Dar era un vis.

Mel zîmbește. E pentru prima dată că îl vede zîmbind. I simte o bucurie ciudată. Și izbucnind într-un hohot vesel, o ia la fugă către aparatul de zbor, care îi așteaptă la marginea orășelului.

În salonul trei al cursei de Soare e gălăgie. Un grup de tineri, care se reîntorc probabil dintr-o excursie, s-au adunat în jurul unei mese și discută zgomotos. Se aud rîsete și, din cînd în cînd, o voce încearcă un același început de cîntec.

Într-un ungher, la o măsuță retrasă, doi oameni stau față în față. Privesc amîndoi în fundul paharului gol și tac. N-am putea spune care tace mai adînc.

I-ați recunoscut, nu-i așa, pe Son și Mel? Son stă nemișcat și pleoapele i-au încremenit întredeschise. E posomorit și grav. Mel zîmbește, abia perceptibil, ca unei amintiri. Din cînd în cînd, bate cu degetele darabana pe blatul mesei, fără să tulbure, bineînțeles, liniștea celuilalt.

Am fi în stare să jurăm că nici unul nu se gîndește la rezultatele intervenției lor pe planeta de stîncă și cristal. Ba chiar mai mult, s-ar părea că pentru ei nu mai prezintă nici o importanță faptul că straniile defectări ale lui R.U.-707 rămăseseră tot atît de nelămurite ca și la început. De altfel, strădaniile lor s-au dovedit infructuoase. Au cules toate datele care ar putea prezenta interes și se reîntorc, chemați de consiliul tehnic al S.D.O.E., pentru a participa la dezbateri. Aduc cu ei cele șase sectoare speciale ale memoriei lui R.U.-707. Ele vor fi descifrate, întrucît se bănuiește că în imprimarea lor s-a strecurat o eroare.

Ar fi inutil s-o căutați în salon pe I. Făptura ei e purtată pe cu totul alte traiectorii, spre descoperirea lumii care i se pare, mai mult ca niciodată, de necuprins.

Son și Mel stau în fața paharelor goale și vă lăsăm pe dumneavoastră să ghiciți de ce tac și la ce se gîndesc.

În mijlocul salonului, un grup gălăgios de tineri adunați în jurul unei mese mari își spun glume, schimbă impresii și amintiri, croiesc planuri. Nici prin cap nu le trece că ar putea să mai existe ceva pe lume în afară de gîndurile lor nestrunite.

Iar expresul cosmic își continuă cursa, absolut nepăsător la tot ce se petrece în saloanele sale.

*

Descifrarea sectoarelor speciale se desfășoară fără surprize. A mai rămas sectorul de biologie, unde Kan presupune că s-ar

putea să se fi strecurat vreo eroare. Înregistrarea se făcuse pe cale acustică, iar acum un descifrator automat triază materialul înmagazinat de memoria lui R.U.-707, pentru a selecta toate elementele parazite. La urmă, aceste elemente — zgomote de fond sau accidentale, cuvinte sau propoziții neconforme programului — sînt studiate cu atenție.

Pe măsură ce parcurgerea materialului se apropie de sfîrșit, crește și încordarea celor de față. Dacă nici aici nu s-a întîmplat vreo încurcătură, înseamnă că singura explicație valabilă cade, și ipoteza lui Kan rămîne în picioare, înseamnă că oamenii au ajuns să nu mai poată stăpîni și prevedea reacțiile mașinilor pe care le creează.

Trec cîteva clipe în care se desfășoară un șir de zgomote cunoscute. Deodată în difuzor răsună două voci antrenate într-un dialog aprins. B. Tulb devine atent și le face celorlalți semn să tacă.

— Ce facem noi acum e un fleac, afirmă pe un ton superior o voce pițigăiată. Organisme inferioare...

— Unde a avut loc această discuție ? întrerupe Kan.

— La laboratorul de biosinteză animală.

— Continuați, spune B. Tulb.

— Totuși e o realizare să creezi organisme vii în laborator, se aude replica unui glas mai grav. Cu un secol, două în urmă asta ar fi ținut de domeniul fantasticului.

— Așa s-a zis despre fiecare realizare a științei.

— Și era adevărat.

— Cînd vom reuși să creăm omul în laborator, atunci voi recunoaște și eu...

— M-ar mira. În orice caz, o să ai mult de așteptat...

— Crezi că e imposibil ?

— Aproape. În laborator... Să parcurgi în cîteva zile, luni să zicem, hai, fie chiar ani, o cale pe care natura a parcurs-o în sute de mii de milenii !

— Bine, dar...

— Mai degrabă aș accepta că vom ajunge să obținem modelul unui om prin continua perfecționare a creierilor electronici.

Aici discuția ia sfîrșit. Kan nu se poate opri să nu izbucnească :

— Ce neglijență ! Au uitat butonul deschis și au pornit să trăncănească.

Lucrurile încep să se clarifice. Acum pare mai de înțeles de ce roboții creați de R.U. au o înfățișare căutat-omenească.

— Mașina noastră n-a avut o idee exactă despre ceea ce reprezintă în esență omul, conchise B. Tulb.

— Am putea merge acum pe urmele gîndirii lui R.U.-707, propune cineva.

— La început, pentru el, totul se reducea la asemănări morfologice. Avînd nevoie de mașini pentru exploatarea zăcămîntului descoperit, le-a conferit treptat o formă umană.

— V-am spus eu, intervine Kan. E drept că discuția parazită explică modul în care R.U.-707 a izbutit să producă mașini cu aspect omenesc și să încerce sinteza vieții. Mai rămîne totuși deschisă problema echilibrării și a intercondiționării celor două programe.

— Dar parcă e singura problemă care a mai rămas, exclamă B. Tulb. De pildă, cum s-a putut ca R.U.-707 să le imprime roboților ideea superiorității lor, pentru ca după aceea să-i combată, în felul pe care-l cunoaștem ?

— Referitor la prima chestiune, spune zîmbind Kan, am eu bănuielile mele.

— Doar nu-ți închipui că...

— Ba da, prietene Tulb. După cîte îmi amintesc, în cuvîntarea pe care ai rostit-o cu prilejul lansării, n-ai uitat să subliniezi atributele materiei ajunsă în forma ei cea mai înaltă de existență.

— Cred că ai dreptate. Recunoști deci că mult trîmbițata imprevizibilitate cu care ne asurzeai nu-i o problemă de principiu.

— Într-adevăr, nu e. Oricum, din pățaniile lui R.U.-707 reiese clar că fiecare element informativ poate avea consecințe dintre cele mai însemnate.

— Într-un cuvînt, reia Tulb, după ce roboții au primit pomenita caracterizare a omului, ei s-au și socotit oameni, lăsîndu-se înșelați, chiar de eroarea lui R.U.-707. Acesta însă, după ce și-a văzut „creaturile", și-a dat seama că ele n-au nimic uman.

Cu tot progresul vădit pe care-l înregistrează discuția, încăpățînarea lui R. U. de a se defecta rămîne „o scrînteală" inexplicabilă.

— Să consultăm părerea unei mașini pentru calculul probabilităților, propune Kan.

Un panou se dă în lături, scoțînd la iveală obișnuitul tablou de comandă și programare. Cîțiva specialiști se ocupă cu introducerea datelor în calculator.

Kan este dus pe gînduri. Oare ce l-o fi preocupînd ? Să presupunem că i-am putea asculta reflecțiile și să fim atenți :

„Oricît s-ar fi străduit R.U.-707 să le dea roboților săi o înfățișare sau o comportare omenească, ei n-ar fi ajuns niciodată să fie nimic altceva decît niște mașini. În același timp, cu tot aspectul

său de colos metalic, prin nimic asemănător corpului omenesc, el s-a dovedit mult mai apropiat de om decît am fi putut-o bănui noi, cei care l-am conceput.

Într-adevăr, esența umană nu ține de forma exterioară. Trebuie să fim pregătiți pentru a întîmpina oameni pe care nici nu ni-i putem imagina. Căci e mult mai probabil să se deosebească de înfățișarea noastră decît să-i semene. Esența noastră însă va fi comună prin aceea că vom fi posesori ai conștiinței, ca manifestare a materiei ajunse la cea mai înaltă...

Ei, fir-ar să fie! Acum o să încep și eu cu fraza aceea..."

Aici gîndul se frînge brusc, căci difuzoarele lansează semnalul „Atenție". Calculatorul urmează să dea rezultatul. Toată lumea așteaptă, plină de încordare. Și iată că glasul sonor se aude limpede :

— Pe baza datelor existente se poate presupune cu o probabilitate de 71,38% că defectarea lui R.U.-707 este o încercare de autodistrugere.

În loc de sfîrșit

Manuscrisul acesta l-am găsit din întîmplare printre hîrtiile unei arhive în curs de lichidare. Este vorba de arhiva unei biblioteci electronice foarte vechi, care se servea inițial de cîțiva roboți, destul de primitivi, pentru prelucrarea materialului informativ.

Filele manuscrisului au aspectul fișelor folosite pentru imprimarea sintezelor documentare. Profund intrigat, am cerut părerea conducătorului nostru științific, care însă nu mi-a putut da nici o lămurire. Am preluat deci pe cont propriu continuarea cercetărilor.

Vă mărturisesc că au trecut cîțiva ani fără să progresez cît de cît cu cercetările mele. De cîteva ori eram gata chiar să las totul baltă. Pînă cînd într-o bună zi am făcut cunoștință cu un bătrîn respectabil, de o vîrstă și mai respectabilă. Purtam manuscrisul la mine și, mînat de o pornire pe care n-o pot pune decît pe seama întîmplării, i l-am arătat, mai mult ca să-l distrez. Pe măsură ce îl citea, a devenit tot mai atent și, în cele din urmă, m-a întrebat de unde îl aveam. I-am spus și l-am întrebat ce părere are. Nici prin cap nu-mi trecea că mă aflu atît de aproape de adevăr.

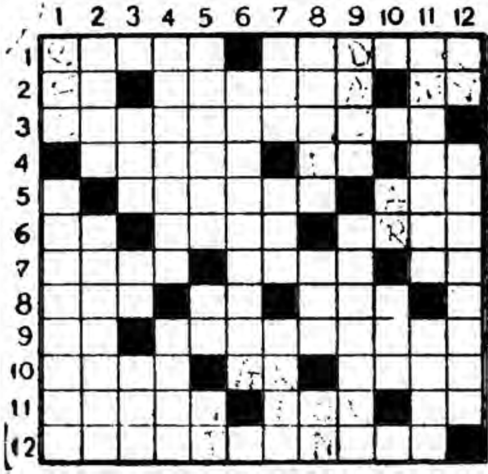
M-a rugat să i-l dau lui. Îmi spuneam că ar fi cel mai bun lucru pe care aș putea să-l fac. Scăpam de o obsesie care uneori mă scotea din toate răbdările. Nu știu ce mi-a venit să-l întreb totuși ce anume a găsit atît de interesant. S-a ferit să-mi răspundă.

Am devenit deodată atent, căci purtarea bătrînului devenea cel puțin ciudată. Am insistat cu întrebările, din ce în ce mai convins că mă aflu pe o urmă bună. Am avut astfel prilejul să aflu că moșneagul cu care mă întreținusem pînă atunci fusese în tinerețe documentarist. Nu prea era preocupat de munca pe care o făcea. Pe atunci începuseră să-l pasioneze alte probleme, cărora și-a dedicat, de altfel, tot restul vieții.

Într-o bună zi a dat, din greșeală, „să citească" unui robot vreo douăzeci de romane științifico-fantastice, datînd de pe la mijlocul secolului al XX-lea. Rezultatul lecturii a fost manuscrisul pe care îl descoperisem și pe care șeful bibliotecii l-a aruncat la coș, însoțindu-și gestul cu o muștruluială zdravănă la adresa tînărului distrat.

Cum a ajuns manuscrisul de la coș în arhivă nu am mai izbutit să aflu. I-am promis bătrînului să-i dau manuscrisul după ce, mai întîi, îl voi transcrie. S-a învoit.

Cam asta ar fi povestea.

DIN TAINELE ELECTRICITĂŢII

ORIZONTAL: Conductor cu sarcină negativă în tuburile electronice cu vid sau gaze — Operaţie realizată pe baza tuburilor electronice sau a tranzistoarelor şi care face să se menţină constant sau să varieze după un program stabil un sistem tehnic 2) Sufix în chimie — În electricitate reprezintă energia primită sau cedată de un sistem în unitatea de timp — Milivolt 3) Transmiterea la distanţă a ştirilor prin fire conducătoare de electricitate sau fără fir, utilizînd tuburi electronice 4) Maşină pentru transformarea energiei mecanice în energie electrică — Simbolul titanului — Pronume posesiv 5) Unghiul dintre direcţia de deplasare dorită a unei nave şi direcţia reală determinată de curenţi, care pe baza sistemelor electronice este corectat în mod automat — Carte mare 6) Metru cub — Localitate în R.S.S. Gruzină — Cu ondulaţii 7) Eroi (pop.) — Pastă de dinţi — Staţiune de radiotelegrafie deschisă numai pentru corespondenţa oficială (sau simbolul cobaltului) 8) Succesiune — Comparativ — Livadă (trans.) 9) Sînt — Grăunţe „elementare" de materie 10) Folositor — Simbolul argonului — Carbonat de plumb 11) Orice metal necombinat cu alte substanţe, găsit în scoarţa pămîntului — Industria Optică Romînă — Pronume personal 12) Ramură a fizicii care se ocupă cu producerea, dirijarea şi folosirea fluxurilor de electroni.

VERTICAL: 1) Formă de plată sau de depunere a economiilor — Punerea în libertate de către un catod a unor particule încărcate cu electricitate 2) Electrodul pozitiv în tuburile electronice — Parte consti-

tutivă a unui tranzistor 3) Fiord în nord-estul Islandei — Monedă scandinavă — Fire 4) Rezistențe — Scrisoare (fam.) 5) Mare fluviu care în viitorii ani va furniza patriei uriașe cantități de energie electrică — Calciu — Valentin Teodorian 6) Centru universitar din țara noastră unde au fost realizate o serie de mașini cibernetice de calcul, precum și alte numeroase produse electrotehnice 7) Bară fixă de gimnastică — Spațiu gol utilizat în unele tuburi electronice — Grup din trei persoane care execută o bucată muzicală 8) Listă de greșeli tipografice — X I — Oprea Niculescu 9) Străvechi locuitori ai patriei noastre — Deteriorarea unor condensatori electrici (pl.) 10) Măsură agrară — Denumirea tehnică a unei așa-zise lămpi electronice 11) Denumire pentru circuite hexapoli, avînd două perechi de borne de intrare și o pereche de ieșire, la intrări aplicîndu-se semnalul recepționat și al oscilatorului local, iar la ieșire obținîndu-se semnalul de frecvență intermediară — Fire de metal răsucite, utilizate în transportul energiei electrice 12) Jean Vasilescu — Aparate care funcționează fără intervenția omului, fiind controlate cu ajutorul unor sisteme electronice.

A. POSTELNICARU

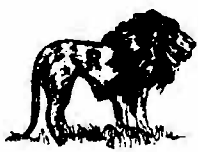
◇●◇

MONOVERB ELECTRONIC

(5—8)

ÎN ELECTRICITATE

(Monoverb ilustrat 3—5)

MIE **LE**

MONOVERB MATEMATIC

(5—7)

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL 229

NOȚIUNI DE GEOLOGIE: 1 — Geologie; ști; 2 — Arhaica; fier; 3 — Lo; mn; silur; 4 — izobar; no; T.S.; 5 — Lira; scorpie; 6 — Euo; Arad; 7 — Ingineri; Eri; 8 — Ee; Ida; os; 9 — Numulitice; 10 — Cretacic; urn; 11 — Auz; la; sunet; 12 — Planeta; teme.

IN MEZOZOIC: Tri-a-și-c = Triasic.

REPTILE FOSILE: Din-o-z-au-r-i = Dinozauri.

DIN ERA PRIMARA: Tri-l-o-bi-t = Trilobit.

◇●◇

Întîmplări hazlii

Einstein şi Chariot

Albert Einstein admira filmele lui Charlie Chaplin şi-i simpatiza pe eroii săi, mai întotdeauna oameni simpli care nu ştiu să se descurce în hăţişurile vieţii. Intr-o scrisoare adresată cineastului, pe vremea cînd Chariot se afla încă la începutul strălucitei sale cariere, matematicianul îi declară:

„...Mi-a plăcut foarte mult filmul dv. Goana după aur. *E pe înţelesul tuturor şi sînt convins că veţi deveni un om mare".*

„...Eu vă admir şi mai mult — i-a răspuns Chaplin. Teoria dv. despre relativitate nu e înţeleasă de nimeni şi totuşi aţi devenit un om mare".

Simplu ca bună ziua

Un matematician celebru se întîlni cu un prieten care-i dădu numărul său de telefon, rugîndu-l să şi-l noteze, deoarece e foarte greu de reţinut (era pe timpul cînd abia se introduseseră telefoanele automate): 24361.

— Dar nu-i de loc greu de reţinut! exclamă matematicianul. E simplu ca bună ziua: două duzini şi 19 la pătrat!

O lecţie...

Intr-o seară, fizicianul ERNEST RUTHERFORD, intrînd într-unul din laboratoarele sale, găsi, în ciuda orei înaintate, un student aplecat deasupra aparatelor.

— Ce faci aici la ora asta?

— Lucrez, domnule profesor.

— Şi dimineaţa ce faci?

— Lucrez, fireşte, răspunse studentul cu mîndrie, aşteptînd parcă să fie lăudat pentru sîrguinţa sa.

Dar Rutherford îi spuse cu asprime:

— Bine, dar cînd ai timp să gîndeşti?

Basme şi matematici

In timpul său liber LEWIS CAROLL, profesor de matematică la Universitatea din Oxford, a scris celebrul său basm „Alice în ţara minunilor". Regina Angliei, după ce a citit basmul, care a încîntat-o, a cerut să i se aducă toate celelalte cărţi ale autorului. Mare i-a fost mirarea cînd în loc de cărţi de poveşti i s-au adus nişte aride tratate de matematici superioare...

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPȘF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonați-vă la revista „Știință și tehnică" — publicație lunară editată de C.C. al U.T.M. și Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Abonamentele se primesc de către oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții pînă la data de 18 ale fiecărei luni, cu deservirea în luna următoare.

Revista se găsește de vînzare la toate chioșcurile pentru difuzarea presei și debitele O.C.L.

●● IUNIE 1964

41007